

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. I. Exponitur quid propriè sit status: quomodo ad eum, & per quae
adiumenta à Deo perducantur: & quando in eo sit perseuerandum.
Deducitur id per aliquot casus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

tristis paulatim exedit mentem lior. Magnus hic latet scopulus. Vitandus est; & vt vitetur exponendus palam. Illud itaque propositum mihi nunc est ostendere, si verè tuo statu contentus sis, consequens id esse, vt etiam ea arrideant, quæ ad eum te statum, viuendique quam tenes rationem perduxere. Ac proinde primò omnibus quæ circa te iam præteriere euentibus; Secundo etiam internis doloribus debere acquiescere; Tertio tandem, insanum id esse, alteri quòd inuideas. Hæc inquam omnia, ex eo solum capite, quòd tuo statu contentus sis, tanquam principio deducenda & explananda sunt. Ante omnia tamen, quid status nomine veniat, & quosnam in statu esse intelligam, liquido est declarandum.

§. I.

Quid propriè sit status, & quomodo ad eum à Deo, & per que adiumenta perducamur; & quando in eo sit perseuerandum. Deducitur id per aliquot casus.

*Quid sit
status &
an mutari
possit.*

ILLud tamen rectè perceperimus, suam sorte contentum viuere 1.
debere eum, qui inter hæc vitæ miseras felicitate frui desi-
derat, sic vt ex Apostoli consilio *Vnusquisque in quâ vocatione vo-* 1. Cor. 7
catus est, in hæc permaneat: aliquod nihilominus dubium super-
est, diffusius explicandum. Non enim istud adhuc liquido in-
telligitur, quid status nomine veniat, aut quæ propria dicatur
vniuscuiusq; conditio. Rursus si sua cuique sufficere debet fors,
certè mutari non potest pro arbitrio; & quemque in eo quem
occupat statu perseuerare constanter, necesse est. Hoc si ita sit,
nemo sanè è cælibatu ad matrimonium potest contendere, ne
cælibatus statum mutet: imo ne Religionem quidem inire rectè
quis possit, ne à sæculari statu, quem prius occupabat bene, in
alium fiat mutatio. Quid, quòd ne in munijs quidem dignita-
tibusque vlla rectè quæreretur vicissitudo? neque paupertatem
quis cum diuitijs rectè commutauerit, neque ignobili loco na-
tus ad illustria adhiberi, neque propola mercatorem agere, ne-
que causidicus ad Iudicis splendorem euehi à quoquam possit;
imò ne æger quidem valetudinem exoptare, ne statum mutet is,
qui

qui suâ forte contentus debet viuere. Huic obiectioni quæ sanè præclara est, remque omnem exponi sibi postulat, plenè suo loco satisfaciam. Id nunc agamus, exponamusque quid status nomine intelligatur.

2. Statum itaque duplicem esse dico; & primum quidem voco *Rationabilem viuendi rationem & methodum, à quâ sine peccato & scelere non licet discedere.* Et hic quidem status est firmissimus. Alter est *Rationabilis viuendi ratio, à quâ licet sine peccato detur recedere, non tamen sine grauissimo incommodo, præterque rationem iubeundo.* Vtrumque, si placet exponamus.

Duplex
genus
status.

3. Primò igitur, quicumque Matrimonio constricti sunt, aut se Deo per Vota Castitatis, aut etiam Sacramento operam suam Regi Reipublicæque deuinxerunt, quamdiu voto Sacramentoque tenentur, eos ego in statu esse intelligo; cum constare sibi voluntas debeat, neque eam suo arbitrio quisquam possit, in his casibus, nisi contra fas sceleratè retractare. Matrimonium autem, status omnium firmissimus est; si quidem fidem datam dissoluendi, nulla inter homines est potestas legitima, aut auctoritas. Cælibatus itaque hac ratione consideratus, status non est; si quidem voluntatem suam, viuendique propositum quod tenent modò, sine vllò scelere vlliusque iniuriâ possunt deponere, aliudque velle quàm velint modò.

Primus, à
quo sine
scelere non
licet recedere.

4. Iam verò, si in statu eiusmodi nunc es, eumque sine vllò pro-
fus scelere es consecutus; illud certò tecum statue, adimicula omnia quæ huic statui tibi procurando intercessere, à Deo sic studio fuisse disposita, vt tandem in eo, in quo nunc es, statu collocaret. Magni plane momenti est hæc assertio, Auditores, beneque expendenda, vt multorum anxietatibus fiat satis. Plurimi enim sunt, quos non parum ea vexat cura, an verè ea viuendi quam tenent ratio, status is sit, quem sibi salutis procurandæ designauit Deus. Nescio enim inquiunt, quò pacto matrimonium inierim, aut Deo vota conceperim. Vix agnoscebam quid agerem in tenerâ adhuc, aut adolescentiæ ætate constitutus; parentum intercessit reuerentia, amicorum mihi aut sibi consulentium ingesta rationes; nescio sanè an ex Dei mente & sententiâ. Verùm, vt motus hos omnes componam & sedem, antequam in animo maior tempestas, vt sæpè fit, ex his nubibus oriatur,

Ad hunc
aliquando
sine scelere
quidem, sed
tamen per
meras hu-
manas ra-
tiones &
adimicu-
la perueni-
tur.

Constanter

Nihilomi-
nus dico eam
vocationem
à Deo esse.

Probat
in vocatio-
ne Saulis
ad regnum.

Et matri-
monium I-
saaci &
Rebecca.

Constanter assero, quòd quamvis non exactè aut Matrimo-
nij aut Castitatis deuotæ onera perceperis; quamvis etiam pro
aliorum arbitratu aut consilio (à quo tamen omne scelus abfuit)
mentem tuam isti, quem tenes, statui adieceris; tamen id nullo
modo casu factum, verùm ea omnia destinato consilio sic Deum
disposuisse, vt tandem in eam te viuendi induceret rationem,
quam tibi optimam futuram iudicabat. Rẽm quæso mecum,
paucis exemplis proponendam, expendite.

Quis non mero casu accidisse credat, vt asinæ Cis (Saulis is
erat pater) nescio quo æstro abreptæ, in deuios montes syluaf-
que aufugerent, vti sacræ narrant paginæ? & tamen fugam illam
ita disposuit Deus, vt Saul quærendis iumentis à patre missus,
ad Samuelem tanquam ad Vatem, asinarumque perditarum
futurum indicem conuolaret; quærebat asinas Saul, eoque consi-
lio Vatem dum consulit, Deus hunc, ad Samuelem, Saulis ac-
cessum ita digesserat, vt clam omnibus in Regem à Samuele
inungeretur nihil horum præsciens Saul. Nihil hęc re manife-
stius; Deus enim cuncta Samueli euentura prædixerat. *Dominus
autem reuelauerat auriculam Samuelis, ante vnã diem quã ve-
nisset Saul, dicens: hęc ipsã horã que nunc est, cras mittam virum
ad te de terrã Benjamin, & unges eum duce[m] super populum meum
Israël.* Quid clarius? ire ad Samuelem suã sponte cum se putat
Saul, à Deo mittitur, & ignorans paret. At quã voce se Saulem
mittere indicauit Deus? non aliã quã asinarum fugã, patrif-
que Saulem ad conquirendas asinas mittentis imperiõ. En vt
quem casum diceres, consilium sit ad regium statum, Saulem
euocantis Dei.

Rursus nemo non, si quæ gesta sunt solummodò spectet, ca-
sum ita tulisse arbitrabitur, vt Abrahæ æconomus in Mesopo-
tamiam ablegatus, Isaaco vxorem selecturus, de viã iam oppi-
dò lassus, secus puteum cum camelis multo labore æstuque fati-
gatis, corpus iumenta que curaturus, confederit: casus videtur
quod nulla ad manum esset vrna, hauriendæ, quæ nimirum de-
pressa erat, aquæ necessaria: casum dicas, quod Rebecca gene-
re quamvis facie que conspicua, prout tunc ferebat candidior &
simplicior ætas, aquam domesticis vsibus delatura, è ciuitate
propinquã, alijs iuncta virginibus puteum hunc adiret: casum
dicas, quod æconomus vrnã petenti, vt sitim extingueret, Re-
becca

5.

6.
1. Reg. 9.7.
Gen. 24.

becca vti inter alias formosissima, ita omnium humanissima, non tantum bibituro aquam propinarit, sed & liberalissime canales omnes, camelis adaquandis, non tamen sine labore repleuerit. Casum hæc ita tulisse credes tu, & tamen vrbalitas illa virginis, indicium fuit à Deo datum œconomò, quo profus intelligeret, illam & non aliam Isaaco coniugem, tanti generis futuram matrem, à Deo destinari.

8. Ita fit quotidie. casu videntur coire Matrimonia. Conspiciunt se duo aut in conuiuio aut etiam in plateâ, quorum alter alteri ne in mentem quidem venit vquam: aut pater, iuuenis cuiusdam moribus & industriâ oblectatus, eum filia suæ futurum coniugem, oculis menteque designat: virgini rem proponit: assentitur demum illa paternæ reuerentiæ gratiâ, vt quem credit, non nisi bene sibi velle & consulere: interim quid secum ferant Matrimonij leges, vt virginem pudicam decet, satis ignara. Rursus, aut alieno amici exemplo, aut concionantis permotus voce, aut aliâ inductus ratione etiam humanâ, nec è diuinis petitaribus, castitatem Deo quis deuouet, aut Religionis sese legibus obstringit. Casum hic intercessisse dicat qui volet; ego verò assero conspectum illum quem tu fortuitum credis, patris erga iuuenem benevolentiam, filia erga patrem reuerentiam, Matrimonialium legum rudem scientiam, & fere ignorantiam, circumstantias denique omnes quæ Matrimonio dedere causam, siquidem innocentes sunt nulloque imbutæ crimine, non casu euénisse; sed disertè expresseque à Deo sic dispositas constitutasque, vt futuris coniugibus hunc statum daret.

*Applicatur
id Matrimo-
nium &
vocationi-
bus ad Re-
ligionem,
quæ casu
videntur
fieri.*

9. Idem sanè eodemque iure affirmo, de paupertate, de corporis imbecillitate, aliisque, vt videntur, casibus, qui statui capessendo, causam præbent. Matrimonio iungeris, quod dos tibi desit adeundo cœnobio necessaria, aut quod corporis inualetudine secundum leges excludaris. Tu verò in Religionis claustra te abdis, aut quod forma, nescio quo morbo aut etiam ætate perditâ cum esset, aut quod infamia iniusta familia omnes à te auerteret, nemoque te in coniugium dignum te, dignaretur asciscere. Hæc si tu casu obtigisse existimas, erras sanè quàm grauissime. Hæc omnia efficaci planè voluntate disposuit Deus, dotem denegauit, valetudinem corporis abstulit, vultus amænitate decoremque deformauit, vt in eum te statum, tibi quem vi-

*Circūstan-
tias omnes
tali casu,
voluit ex-
presse Deus,
& per eate
ad illi sta-
tum voca-
uit.*

M m

derat

derat conuenientissimum, quasi manu duceret, in eoque collocaret. Neque hâc in parte cuiquam potest esse dubium, cum illud sit certissimum, eum qui finem vult consequi, etiam ea velle adiumenta quæ fini assequendo conducunt. iam verò uti præcedenti Tractatu demonstraui, Deum scimus statuum quotquot sunt omnium auctorem, & ab eo esse, cuius conditionis quisque sit: fateamur ergo, & ab ipso esse adminicula quæcumque & adiumenta, modò crimen absit, quibus ad eum statum aliquando tandem est peruentum.

Tract. 10.

Circumstantias vero peccaminis permittit atque direxit.

Quid verò, si circumstantiis illis immixta sunt scelera, inquires? certum est enim, & verò etiam deplorandum, plurima committi peccata, quæ causam futuro matrimonio dent sæpissime, inò & necessitate extorqueant. An hæc etiam voluit Deus, matrimonium, ut induceret? Minimè gentium; peccata numquam voluit; sed ne libertati humanæ obicem poneret, ea permittit tacitus; cumque te viæ tam distortæ, sceleribus inquam impudicitisque videret insistere; his tanquam adminiculis usus est, ut per ea ad meliorem frugem te conuerteret; in eoque statu collocaret, quem tibi in illis circumstantiis constituto, vitiiisque forte nimium deprauato, optimum commodissimumque saluti parandæ iudicabat.

10.

Deus vult ut in statu illo indissolubili ad quem per peccata perueneris, perseueres: eoque contentus sis, ac si absque peccato eum fuisses consecutus.

Iam verò, cum in eo verferis statu, ad quem licet per scelera deueneris, tamen è quo iam sine nouo scelere extricari non potes; mens Dei est firmaque sententia, in eo ut constanter perseueres: ad quem licet noluerit te per scelera viam facere, tamen res acta cum iam sit, nec sine crimine dissolui possit, id etiam planè vult (quod sedulo animaduertendum est) ut eadem prorsus ratione, eò statu quem tibi crimina pepererunt, contentus iam sis, nec minùs ille tibi arrideat, quam si innocenter & sine vlllo peccato, eundem aduisses. Perseuerare quòd te velit, manifestum est. Nulla enim scelera cum velit Deus, certè non vult rescindi à te, quod sine crimine non potest violari. Arridere verò tibi quod velit, id quod ipsi iam arridet, nemo mirabitur, qui nostram in eo perfectionem positam esse intelligit, ut affectionum nostrarum Diuina voluntas sit prototypon & exemplar, extypon vero nostra: hoc est ut planius loquar, ut velimus quod vult Deus, delectetque quod Deum delectat. illi autem licet via ineundi matrimonij non placuerit, placet tamen eò tandem

11.

1270b

m m

dem

dem te peruenisse: Atque hæc de primo status genere.

12. De secundò vt pauca dicamus, illum aio in statu etiam esse ex mente designationeque Dei, qui aliquam vitæ rationem iniit, ex quâ non nisi per adiumenta præter ordinem communem danda, aut certe non nisi per multa incommoda laboresque datur euadere; quos quidem adhibere, nulla aut non magna exigat ratio aut necessitas. Hæc ratione plebeium hominem, in opificis statu à Deo collocatum esse assero. nam licet contingere planè posset, in Senatorem, Militiæue principem vt euaderet, si studiis opificinâ desertâ sese immergeret, aut Martis signa secururus militiæ nomen daret; tamen quod præter ordinem communem sit, eiusmodi homines magna agere vt ad magna euahantur; rursus quod nimio staret labore hebetem sese hominem studiis dare, impensas item victui necessarias conquirere; & denique quia nulla singularis, ad tanta incommoda sustinenda, vrget ratio; statum ego eiusmodi opificem, à Deo sibi destinatum habere prorsus iudico.

*In secundo
genere sta-
tus, vult
etiam ordi-
nari Deus
vt perse-
neret.*

13. Atque adeo, licet se ad studia impelli nonnumquam sentiat, desiderijsque vrgeri vt litteris instructus, Diuino sese cultui, proximorumque salutis impendat; sciat nihilominus, id præter Dei mentem esse, si quidquam mutationis rebus suis afferat. Quin imò, nisi manifesta admodum sit claraque Dei vocantis reuelatio, qualem è militiâ ad sua castra vt transferret, S. Ignatio exhibuit Deus, technis diabolicis eiusmodi desideria quantumuis sancta & pia irretiri, quisque sibi habeat persuasissimum. contra mentem enim Dei agere cum vis, è Dæmonis mente ageris, & agis. Dei autem mentem ex circumstantiis liquidò cognosces: quæ quia sunt eiusmodi, vt non nisi per adiumenta maxima, præterque communem ordinem conquirenda possunt superari; manifestum est eas Deum superari nolle, qui communem rerum ordinem & præstat & sequitur; nisi aliud fortè reuelarit. reuelatum verò sibi quid, quod præter communem est seriem, nemo persuadeat, nisi magnis auctoribus grauissimisque in consilium adhibitis viris, liquidissimè teneatur res.

*Dæmonis
techna sūt,
eiusmodi
homines ad
statū mu-
tandū per-
mouere.*

14. Circumstantiæ verò quibus statum cuique suum sigillatim Deus determinat, sunt ipsa corporis constitutio, vires, valetudō, ætas; item animi dotes, parentum conditio, opes, amicorum potentia, aut etiam indigentia: denique longum esset re-

*Suo semper
acquiēcē-
dum est,
tanquam
sibi à Deo
designato.*

ferre omnia. Ex harum circumstantiarum positione, non ineptè conijcies, an ille quem sentis ad statum assumendam imperus feruorque animi, à Deo, voluntatem suam indicante, immittantur; an verò à dæmone mentisque inconstantiâ, vt vulgo fit, ortum sumant. Nam si non es eâ corporis habitudine, vt labores statûs, quem tibi vt sanctum imaginariis, perferas; si opes defint vt necessaria statui acquirendo fiant impendia; si parentibus curandis obstrictus, aut alijs es obligatus, quibus in eo quem appetis statu constitutus, satisfacere non possis, cum tamen si non omnino, aliquoufque tamen debeas; quis id dubitet, Dei eam mentem esse, quam tibi tam claræ circumstantiæ eloquuntur, vt ita dicam, & manifestant. Quòd si igitur mærore conficeris, eo quòd ad opratum tibi statum peruenire non detur, certè iam mæstus es, voluntas Dei cursum suum quòd teneat, illique quòd nequeas intercedere; quòd quàm abs re sit, nimis est euidentis, quàm vt pluribus exponam.

*Resoluitur
casus par-
ticularis,
sed tamen
notandus.*

Illud tamen non pigebit dicere, non paucis magno futurum vsui & leuamento; quòd si circumstantijs quibusdam positis, statum aliquem viuendique rationem assumpseris, qui tamen absque scelere mutari potest; varienturque deinceps circumstantiæ, quibus in eum statum es inductus; non illico mutandum statum, etiamsi alium mentè tibi præfixum aliquando habueris. Veluti, si quis ad Religionem sese impelli sentiat, nihilominus parentum, ætate grandium pietate ductus & obstrictus, Ecclesiasticum statum & dignitatem assumit, parentumque consulit egestati; is sanè illis iam morte extinctis statum mutare non debet, Religionique se addicere. Primæ enim circumstantiæ rem omnem, quæ in medio posita, videbatur dubia, determinarunt; edixeruntq; quam vitæ conditionem tibi destinasset Deus; quam tibi iam deponere liberum vt sit, non tamen est commodum, neque vlla procurandæ salutis vrget ratio. Atque hæc quidem de ordinariâ Dei ad statum vocatione intelligenda sunt.

15.